

الملاحم (کتاب)

«الملاحم» اثر الحافظ احمد بن محمد معروف به **ابن منادی**، در بردارنده مجموعه سیصد و دوازده **حدیث** منسوب به **رسول اکرم** صلی الله علیه و آله وسلم درباره اخبار غیبی و **پیشگویی** **حوادث آخر الزمان** از طریق **راویان اهل سنت** است.
کتاب به **زبان عربی** و در **قرن چهارم** هجری، نوشته شده است.

فهرست مندرجات

- ۱ - ساختار کتاب
- ۲ - گزارش محتوا
- ۳ - وضعیت کتاب
- ۴ - پانویس
- ۵ - منبع

ساختار کتاب

کتاب با دو مقدمه از محقق و مؤلف، آغاز شده و مطالب، در چهل و هفت باب، بدون تصریح به نام ابواب و با عنوان «سباق الماثور»، ارائه گردیده است. نویسنده ابتدا، **آیة قرآنی** مربوط به هر بحث و تفاسیر آن‌ها را ذکر کرده، سپس به ذکر روایاتی که پیرامون **فتنه‌های آخر الزمان** و **اخبار غیبی** وارد شده، پرداخته است. در نقل احادیث، سلسله **راویان** و **رجال حدیث** آمده و مأخذ روایت، در پاورقی توسط مصحح کتاب استخراج شده است. در میان این اخبار غیبی، روایت مربوط به **ظهور مهدی** و حوادث پیش و پس از آن؛ همانند **قیام سفیانی**، **دجال**، **دایة الارض**، **خروج یاجوج و ماجوج**، **طلوع خورشید از مغرب**، **سید حسنی**، کشتارها و فتنه‌های **عصر ظهور** جلب توجه می‌کند؛ ولی مؤلف عقیده **شیعه** درباره **امام مهدی** **عجل الله فرجه الشریف** را قبول ندارد. در اوایل کتاب، بخشی از اخبار غیبی (ملاحم) مندرج در کتاب **حضرت دانیل** علیه السلام نیز آمده است.
کتاب، اثر ارزشمندی است که بسیاری از کتب معروف، از آن استفاده کرده و برخی **احادیث** آن را نقل کرده‌اند که عبارتند از:

۱. **کشف المخفی فی مناقب المهدی**؛ **ابن بطریق حلّی**
۲. **الملاحم و الفتن، اقبال الاعمال و الطرائف**؛ **ابن طاووس**
۳. **طبقات الحنابلة؛ قاضی ابن ابی یعلی الحنبلی**
۴. **عقد الدرر فی اخبار المنتظر**؛ **یوسف بن یحیی بن علی شافعی السلمی**
۵. **القول المختصر فی علامت المهدی المنتظر**، **ابن حجر الهیتمی**
۶. **کنز العمال، علاءالدین علی المتقی الهندی**.

گزارش محتوا

مقدمه محقق، بعد از اشاره به این که عقیده به منجی، در همه **ادیان** و **مذاهب** دارای سابقه‌ای طولانی است، به معرفی کامل نویسنده و دادن اطلاعات خاصی از ایشان از قبیل مشایخی که از وی **نقل حدیث** کرده‌اند، پرداخته است.
مؤلف در مقدمه، به ذکر نکاتی پیرامون کتاب پرداخته است.
در فصل دوم، بعد از نقل آیاتی که پیرامون **یاجوج و ماجوج** می‌باشد، روایتی بدین مضمون نقل شده است که **خداوند** به امید هدایت بندگان، آن‌ها را به وسیله **آیة** خود بیم می‌دهد. نویسنده یکی از مصداق این **آیه** شریفه را که می‌فرماید: «روزی که بعضی آیة خدای تو بر آن‌ها برسد، آن روز هیچ کس ایمانش نفع نبخشد»، طلوع خورشید از مغرب، که یکی از **علامت ظهور** موعود می‌باشد، دانسته و معتقد است آیه «بگو اگر دعای شما نبود **خدا** به شما چه توجه و اعتنایی می‌کرد»، مربوط به روز بدر می‌باشد.
سوم، اختصاص دارد به حدیث مفصلی که امام علی علیه السلام آن را نقل کرده است. در این حدیث چنین آمده است که زمانی که **قریش** از **قتل رسول خدا** صلی الله علیه و آله وسلم به خاطر حمایت عمومی **ابوطالب** منصرف شدند، نزد پیرمردی صد و چهل ساله به نام «**قیس**» که احتمالاً یهودی بود، رفته و از او می‌خواهند که با رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم احتجاج کرده و دروغ او را آشکار کند. این شخص نیز با چند تن، نزد **رسول الله** صلی الله علیه و آله وسلم آمده و پس از پرسیدن سؤالاتی که فقط **پیامبران** قادر به پاسخ دادن به آن‌ها هستند، جواب خود را دریافت کرده و همراهان او همگی **ایمان** می‌آورند.
دوازدهم و سیزدهم مربوط است، به نقل احادیثی که به جنگ‌های بین **مسلمانان** و **مسیحیان** و فتح روم و قسطنطنیه به دست مسلمانان اشاره دارند.
شانزدهم تا نوزدهم، اختصاص دارد به احادیثی که به جنگ‌هایی که قبل از ظهور اتفاق خواهد افتاد؛ از جمله جنگ مسلمانان با اقوام بربر و ترک‌ها، جنگ بصره و جنگ حبشه با مکه.
نویسنده، طی نقل روایتی، چنین استنباط می‌کند که **یاجوج و ماجوج**، پس از قتل **دجال**، خروج کرده و به دعای **حضرت عیسی** علیه السلام نابود خواهند شد.
در نحوه خروج آن‌ها چنین آمده است که آنان هر روز سدی که بر آن‌ها بسته شده را سوراخ کرده و به نزدیکی انتهایی آن می‌رسند، پس یکی از آن‌ها می‌گوید: بقیه آن را فردا خراب

می‌کنیم؛ اما وقتی فردا برای ادامه کار باز می‌گردند، آن را مانند روز اول می‌بینند و این عمل هر روز اتفاق می‌افتد تا روزی که به [امر خدا](#)، شکستن سد باید محقق شود. در آن روز یکی از آن‌ها می‌گوید: ان شاء الله بقیه آن را فردا خراب می‌کنیم و وقتی فردا نزد آن می‌روند، آن را همان‌گونه یافته و [سد](#) را در هم می‌شکنند. در باب بیست و دو به بعد، احادیثی ذکر شده است که راجع به شخصیت مهدی عجل‌الله‌فرجه‌الشریف، [غیبت](#)، [قیام](#) و [نشانه‌های ظهور](#) ایشان است. از جمله این احادیث، می‌توان به روایاتی اشاره کرد که پیرامون سید حسنی و اصحابش، سفیانی، اسم و نسب دجال، سالی که دجال خروج کرده و شهرهایی که به او می‌پیوندند و خروج آتش از [حجاز](#) می‌باشند.

وضعیت کتاب

فهرست [آیات قرآن](#)، اسماء [انبیاء](#)، [انمه](#) علیه‌السلام و [ملانکه](#)، اعلام (شامل فهرست کنیه و القلب و اسماء زنان)، [زمن‌ها](#)، اعلام جغرافیایی، مصادر و موضوعات در انتهای کتاب آمده است. پاورقی‌ها توسط مصحح کتاب شیخ عبدالکریم عقیلی نوشته شده و به ذکر منابع و توضیح برخی کلمات و عبارات متن اختصاص دارد. [۱](#) پارسا با مشارکت بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل‌الله‌فرجه‌الشریف و انتشارات مسجد جمکران، (۱۳۸۸). [۲](#) «امام مهدی عجل‌الله‌فرجه‌الشریف در آینه قلم کارنامه منابع پیرامون امام مهدی علیه‌السلام و مهدویت»، قم، مؤسسه اطلاع‌رسانی اسلامی مرجع، ج ۱ ص ۴۲.

پانویس

۱. [۱](#) پارسا با مشارکت بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل‌الله‌فرجه‌الشریف و انتشارات مسجد جمکران، (۱۳۸۸).
۲. [۲](#) «امام مهدی عجل‌الله‌فرجه‌الشریف در آینه قلم کارنامه منابع پیرامون امام مهدی علیه‌السلام و مهدویت»، قم، مؤسسه اطلاع‌رسانی اسلامی مرجع، ج ۱ ص ۴۲.

منبع

نرم افزار کتابخانه مهدویت، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.